

אוֹבֶרְדְּרַפְט, מַחְלָה לְאֻמִּית ?

L'OVERDRAFT, UN MAL ISRAËLIEN

כָּלֵנוּ אוֹהֲבִים לְצַרֵּךְ וְלִקְנוֹת, אֲבָל לֹא תָמִיד יֵשׁ לָנוּ כֶּסֶף. לְצַרֵּךְ זֶה הַמָּצָא הָאִשְׂרָאֵלִי. הַבְּנֵקִים יִשְׁמְחוּ שְׁנִכְנִס לְאוֹבֶרְדְּרַפְט, חֲבֵרוֹת הָאִשְׂרָאֵלִי יַעֲנִיקוּ לָנוּ מִתְּנוּת אִם נִקְנָה בַּתְּשׁוּלוּמִים וְרַק שְׁנִזְכֹּר לְשֵׁלֵם בְּסוֹף אֶת הָרַבִּית בְּיִשְׂרָאֵל, כְּפִי שֶׁרַבְּנוּ יוֹדְעִים מַחֲיֵי הַיּוֹם יוֹם שֶׁלָּנוּ, מְקַבְּלוֹת שְׁלֵשׁ שִׁיטוֹת עֲקָרִיּוֹת לְנִטִּילַת אִשְׂרָאֵל. הָרֵאשׁוֹנָה, וְהַמְּכַרֶּת מְכַלֵּן, הִיא הָאוֹבֶרְדְּרַפְט. הַשְּׁנִיָּה הִיא נִטִּילַת הַלוֹאָה וְהַשְּׁלִישִׁית רְכִישָׁה בְּאֻמְצָעוֹת כְּרֵטִים אִשְׂרָאֵלִי. כְּמוֹכֵן, שְׁבַשְׁלֵשֶׁת הַמְּקָרִים יִגִּיעַ הַחַיּוֹב בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר לְחֻשְׁבוֹן הַלְקוּחַ.

הַבְּנֵקִים, אוֹ כֹּל מְלוֹה אַחֵר, מְעַנִּינִים לְפָצוֹת אֶת עֵצְמָם עַל הַסְּכּוֹן הַכְּרוּךְ בְּמִתֵּן אִשְׂרָאֵל וְכְמוֹכֵן גַּם לְהַרְוִיחַ מִשָּׂהוּ. לְכֵן הֵם גּוֹבִים רַבִּית. לְצַרֵּךְ הָעֲנִיָּן, הָרַבִּית הִיא הַמְּחִיר שֶׁצָּרִיךְ לְשֵׁלֵם כְּדִי לְקַבֵּל כֶּסֶף לְתַקּוּפָה קְצוּבָה.

יֵשׁ הַמְּכַנִּים אֶת הַתּוֹפְעָה הַזֹּאת כַּמַּחְלָה הַלְאֻמִּית. וּבְאֻמַּת, יִשְׂרָאֵלִים רַבִּים מְעַדִּיפִים לְהַשְׁאִיר אֶת חֻשְׁבוֹנָם בִּיתְרָה שְׁלִילִית וְלִקְנוֹת, לְרַכֵּשׁ וְלְצַרֵּךְ. הַבְּנֵקִים מְאֻשְׂרִים לְלַקּוּחוֹתֵיהֶם לְחֵיוֹת בְּאוֹבֶרְדְּרַפְט תָּמִידִי, מִשׁוּם שֶׁהָרַבִּית שֶׁהָרַבִּית שֶׁהֵם גּוֹבִים מֵאֲתָנוּ עַל הִיתְרָה הַשְּׁלִילִית מְהֵרָה מְקוֹר הַכְּנָסָה חָשׁוּב עֲבוֹרָם.

אוֹבֶרְדְּרַפְט כְּרוֹנִי אֵינוֹ תּוֹפְעָה פְּסוּלָה, וּבְלִבְד שֶׁבַע לְחֻשְׁבוֹן מוֹדַע לְכָךְ שֶׁבִינ שְׂאָר הוֹצָאוֹתָיו הַשׁוֹטְפוֹת (אֲרֻנוֹנָה, חֶשְׂמֵל, מִים וְטֵלְפוֹן) יֵשׁ גַּם סְעִיף מְמוֹן. כְּלוּמֵר, אַחַת לְשֵׁלֵשׁ חֳדָשִׁים, הַבְּנֵק מְחִיב אֶת חֻשְׁבוֹנוֹ בְּרַבִּית עֲבוֹר הַתּוֹקֻפָה בַּהִיתְרָה בְּחֻשְׁבוֹנוֹ הִיתְרָה שְׁלִילִית.

אוברדרפט, מחלה לאמית ?

L'OVERDRAFT, UN MAL ISRAELIEN

כולנו אוהבים לצרוך ולקנות, אבל לא תמיד יש לנו כסף. לצורך זה הומצא האשראי. הבנקים ישמחו שניכנס לאוברדרפט, חברות האשראי יעניקו לנו מתנות אם נקנה בתשלומים ורק שנזכור לשלם בסוף את הריבית. בישראל, כפי שרובנו יודעים מחיי היום יום שלנו, מקובלות שלוש שיטות עיקריות לנטילת אשראי. הראשונה, והמוכרת מפולן, היא האוברדרפט. השניה היא נטילת הלוואה והשלישית רכישה באמצעות כרטיס אשראי. כמובן, שבשלושת המקרים יגיע החיוב בסופו של דבר לחשבון הלקוח.

הבנקים, או כל מלווה אחר, מעונינים לפצות את עצמם על הסיכון הכרוך במתן אשראי וכמובן גם להרוויח משהו. לכן הם גובים ריבית. לצורך העניין, הריבית היא המחיר שצריך לשלם כדי לקבל כסף לתקופה קצובה.

יש המכנים את התופעה הזו כמחלה הלאומית. ובאמת, ישראלים רבים מעדיפים להשאיר את חשבונם ביתרה שלילית ולקנות, לרכוש ולצרוך. הבנקים מאשרים ללקוחותיהם לחיות באוברדרפט תמידי, משום שהריבית שהם גובים מאתנו על היתרה השלילית מהווה מקור הכנסה חשוב עבורם.

אוברדרפט כרוני אינו תופעה פסולה, ובלבד שבעל החשבון מודע לכך שבין שאר הוצאותיו השוטפות (ארנונה, חשמל, מים וטלפון) יש גם סעיף מימון. כלומר, אחת לשלושה חודשים, הבנק מחייב את חשבוננו בריבית עבור התקופה בה היתרה בחשבוננו הייתה שלילית.